

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **Ing. J. M.,** zastoupený Mgr. Petrou Bielinovou, advokátkou se sídlem Chalupkova 1367/1, Praha 4, proti žalované: **Jablonecká energetická a.s.,** se sídlem Liberecká 4191/120, Jablonec nad Nisou, zastoupené Mgr. Lukášem Votrubou, advokátem se sídlem Moskevská 637/6, Liberec, **za účasti:** Komerční banka, a.s., se sídlem Na Příkopě 33, Praha 1, v řízení o kasačních stížnostech žalobce a žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 20. 9. 2016, č. j. 59 A 6/2016 - 146, ve znění doplňujícího usnesení ze dne 26. 9. 2016, č. j. 59 A 6/2016 - 156,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá.**

II. Kasační stížnost žalované **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dne 1. 9. 2015 podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) žádost o poskytnutí informací, které jsou obsahem smlouvy o směnečném programu (dále jen „smlouva“) uzavřené mezi žalovanou (dále jen „stěžovatelka“) a osobou zúčastněnou na řízení, dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v relevantním znění (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“).

[2] Stěžovatelka vydala rozhodnutí ze dne 16. 9. 2015 o poskytnutí smlouvy stěžovateli, ale většina jejího textu byla „poskytnuta“ v podobě bílého papíru, a to mimo úvodních

ustanovení smlouvy a článku 19.11, podle něhož je obsah smlouvy důvěrný. Stěžovatel podal proti tomuto postupu odvolání a dozorčí rada stěžovatelky rozhodnutím ze dne 16. 10. 2015 rozhodnutí stěžovatelky ze dne 16. 9. 2015 zrušila pro nepřezkoumatelnost a věc vrátila stěžovatelce k novému projednání.

[3] Stěžovatelka následně rozhodnutím ze dne 18. 11. 2015 rozhodla o žádosti stěžovatele tak, že se jí vyhovuje v rozsahu informací, které jsou obsahem smlouvy a jsou uvedeny na str. 1 – 2 a článku 19.11 na str. 18 a str. 19 a 24. Stěžovatelka nevyhověla žádosti stěžovatele o poskytnutí informací, které jsou obsahem smlouvy od str. 2 do str. 20 a v tomto rozsahu poskytnutí informací odmítla. Jako důvod odmítnutí poskytnutí informací s odkazem na usnesení představenstva stěžovatelky ze dne 25. 4. 2014, č. USN/8/13/2014, jímž bylo rozhodnuto o tom, že smlouva podléhá obchodnímu tajemství, uvedla, že daná větší část smlouvy představuje obchodní tajemství. Z uvedeného důvodu nelze podle § 9 zákona o svobodném přístupu k informacím v této části vlastní obsah smlouvy poskytnout. Stěžovateli tedy byly poskytnuty informace jen v rozsahu neporušujícím obchodní tajemství a dále mu byl poskytnut čl. 19.11 smlouvy, podle něhož je obsah smlouvy důvěrný. Stěžovatelka poukázala rovněž na to, že Komerční banka, a.s. (dále jen „osoba zúčastněná na řízení“), je povinna dodržovat také bankovní tajemství.

[4] Následně podané odvolání stěžovatele proti rozhodnutí stěžovatelky ze dne 18. 11. 2015 dozorčí rada stěžovatelky rozhodnutím ze dne 14. 12. 2015 zamítla a rozhodnutí stěžovatelky potvrdila. Dozorčí rada stěžovatelky ve svém rozhodnutí mimo závěr, že dle usnesení představenstva stěžovatelky smlouva podléhá obchodnímu tajemství, také uvedla, že smlouva obsahuje zranitelné informace týkající se investic do soustavy zásobování tepelnou energií a způsobu jejich financování, které jsou konkurenčně významné.

[5] Stěžovatel proti rozhodnutí dozorčí rady stěžovatelky brojil žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (dále jen „krajský soud“).

[6] Krajský soud v napadeném rozsudku dovodil, že stěžovatelka splňuje definiční znaky povinného subjektu ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, jak vyplývají z relevantní judikatury [viz nález Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06 [N 10/44 SbNU 129 (rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na http://nalus.usoud.cz), rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2008, č. j. 8 As 57/2006 - 67, publ. pod č. 1688/2008 Sb. NSS, ze dne 28. 3. 2013, č. j. 9 As 60/2012 - 62, ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 As 137/2012 - 52, či ze dne 10. 10. 2013, č. j. 9 As 79/2013 - 24 (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz)].

[7] Dále krajský soud dospěl k závěru, že informace obsažené ve smlouvě, jejichž povahou stěžovatelka zdůvodnila neposkytnutí převážné části obsahu smlouvy, nejsou obchodním tajemstvím, ke kterému vykonává právo stěžovatelka, neboť nesplňují kritérium běžné nedostupnosti v obchodních kruzích ve smyslu § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v relevantním znění (dále jen „občanský zákoník“). Podle krajského soudu ovšem nelze vyloučit, že se může jednat o obchodní tajemství, k němuž vykonává právo osoba zúčastněná na řízení. To však nebylo zjišťováno. S ohledem na to,

že pojmy obchodní tajemství a důvěrné informace nelze ztotožňovat, neobstojí dle názoru krajského soudu závěr stěžovatelky, že uvedené informace nebylo možné poskytnout, neboť strany smlouvy označily obsah smlouvy v čl. 19.11 smlouvy za důvěrný.

[8] Krajský soud dále uvedl, že bankovní tajemství nemůže být důvodem pro odepření poskytnutí informace dle § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť povinnost zachovávat mlčenlivost o těchto skutečnostech stíhá banku (osobu zúčastněnou na řízení), a nikoli stěžovatelku. Námitku, že stěžovateli měly být poskytnuty informace už jen z toho důvodu, že je zastupitelem města, které je stoprocentním akcionářem stěžovatelky, považoval krajský soud za opožděně uplatněnou, a proto se jí nezabýval. Vzhledem k tomu, že předmětem přezkumu bylo poskytnutí informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím, nezabýval se krajský soud existencí rozhodnutí stěžovatelky, jež se mělo týkat vyřízení žádostí stěžovatele ve smyslu zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v relevantním znění (dále jen „zákon o obcích“).

[9] Krajský soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že odmítnutí poskytnutí informací stěžovatelkou bylo vydáno v rozporu s § 9 odst. 1 a § 19 zákona o svobodném přístupu k informacím, a proto podle § 78 odst. 1 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zrušil rozhodnutí dozorčí rady stěžovatelky ze dne 14. 12. 2015 a v souladu s § 78 odst. 3 s. ř. s. přistoupil ke zrušení rozhodnutí stěžovatelky ze dne 18. 11. 2015, neboť spočívalo na stejných nezákonných důvodech. Krajský soud dále konstatoval, že vzhledem k tomu, že nelze vyloučit, že část požadovaných informací je obchodním tajemstvím, ke kterému vykonává právo osoba zúčastněná na řízení, a tato skutečnost nebyla v řízení o žádosti stěžovatele posuzována, nebyly splněny podmínky pro postup dle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím.

II. Podstatný obsah kasační stížnosti stěžovatele

[10] Stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[11] Stěžovatel krajskému soudu vytýká, že nerozhodl o všech jeho návrzích, zejména se nezabýval jeho návrhem, aby stěžovatelce byla ve smyslu § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím uložena povinnost poskytnout stěžovateli požadované informace, ač pro to byly splněny podmínky.

[12] Stěžovatel konstatoval, že krajský soud dospěl k závěru, že smlouva neobsahuje obchodní tajemství v celém svém rozsahu. Z tohoto důvodu považuje stěžovatel za nepřiléhavý odkaz krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 As 28/2010 - 86, publ. pod č. 2128/2010 Sb. NSS. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2006, č. j. A 2/2003 - 73, publ. pod č. 1469/2008 Sb. NSS, stěžovatel uvedl, že správní soud má nařídit poskytnutí informace v případě, že je správní rozhodnutí věcně přezkoumatelné a obsahuje důvody pro odmítnutí poskytnutí informace. Stěžovatel rovněž poukázal na překonání závěru, že k informačnímu příkazu nelze přistoupit, pokud je správní rozhodnutí nepřezkoumatelné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2014, č. j. 6 As 140/2013 - 155). Stěžovatel předložil krajskému všechny potřebné dokumenty, na základě kterých bylo možno

rozhodnout, zda je stěžovatelka povinna poskytnout informace; krajský soud tedy nemusel aktivně vyhledávat důvody, pro které je třeba požadované informace chránit. Postup podle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím byl proto na místě.

[13] Stěžovatel rovněž uvedl, že krajský soud zřejmě předpokládal, že stěžovatelka bude respektovat pravomocný rozsudek krajského soudu. To se ovšem nestalo a stěžovatelka se všemi možnými způsoby snaží pozdržet poskytnutí požadovaných informací. Stěžovatelka poté, co oznámila stěžovateli, že si v dané věci zvolila svého právního zástupce, přerušila řízení do doby, dokud nebude ve věci pravomocně rozhodnuto Nejvyšším správním soudem. Dle stěžovatele ovšem nelze řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím přerušit, a to ani podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád"). Smyslem a účelem zákona o svobodném přístupu k informacím je rychlé poskytnutí informace; z uvedeného důvodu tato řízení nelze přerušovat. Postup stěžovatelky proto považuje stěžovatel za zneužití práva a má za to, že krajské soudy by měly využívat informačního příkazu dle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím a nenutit žadatele o informace k opakovaným soudním sporům.

[14] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Podstatný obsah kasační stížnosti stěžovatelky

[15] Stěžovatelka napadá rozsudek krajského soudu z důvodů, které podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[16] Stěžovatelka má za to, že judikaturu použitou krajským soudem nelze aplikovat na nyní projednávanou věc, neboť by došlo k porušení čl. 11 Listiny základních práv a svobod.

[17] Dle stěžovatelky krajský soud dostatečně nezhodnotil skutečnost, že stěžovatelka je podnikajícím subjektem založeným za účelem dosahování zisku a pohybuje se v konkurenčním prostředí. Stěžovatelka je stoprocentně vlastněna Statutárním městem Jablonec nad Nisou, což jí z pohledu zákona o svobodném přístupu k informacím v konkurenčním prostředí znevýhodňuje, neboť by musela poskytovat informace o své podnikatelské činnosti. Z tohoto důvodu není přiléhavý odkaz krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2008, č. j. 8 As 57/2006 - 67, publ. pod č. 1688/2008 Sb. NSS, dle něhož také akciová společnost založená obcí a provozující fotbalové družstvo je povinným subjektem dle zákona o svobodném přístupu k informacím. Zákon o svobodném přístupu k informacím by měl být podle názoru stěžovatelky interpretován ve smyslu § 38 zákona o obcích, přičemž stávající judikatura *„znevýhodňuje veřejný kapitál před soukromým"*. Podle stěžovatelky je na nyní projednávaný případ možné aplikovat nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16, v souladu s nímž by neměla být považována za veřejnou instituci ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.

[18] Stěžovatelka nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že zajištění investiční zakázky revitalizace soustavy zásobování tepelnou energií stěžovatelkou bylo činěno veřejnou

zakázkou. Předmětem veřejné zakázky byl totiž výběr generálního dodavatele díla, nikoli financování, které stěžovatelka řešila pomocí směnečného programu, který jako prodej vlastních cenných papírů zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v relevantním znění (dále jen „zákon o veřejných zakázkách"), nepodléhal. S odkazem na § 18 odst. 2 písm. b) zákona o veřejných zakázkách stěžovatelka uvedla, že informace týkající se jejích investic do soustavy zásobování tepelnou energií, jsou velmi citlivé a lze očekávat, že její konkurence by tyto informace mohla zneužít.

[19] Stěžovatelka dále namítá, že požadované informace chce stěžovatel ekonomicky využít a použít je rovněž v rámci svých vlastních politických aktivit, resp. politického hnutí Změna pro Jablonec, neboť si uvědomuje jejich hodnotu. Na podporu svých tvrzení odkázala na Jablonecký měsíčník z listopadu 2016, stěžovatelův facebookový profil, článek Mladé fronty DNES ze dne 27. 10. 2016, strana 16, Kraj Liberecký. Tyto návrhy důkazů nemohla stěžovatelka uplatnit dříve, neboť byly vydány po vyhlášení rozsudku krajského soudu. Stěžovatelka rovněž uvedla, že stěžovateli byla nabídnuta možnost podílet se na její kontrole. To ovšem stěžovatel odmítl s tím, že by musel zachovávat povinnost mlčenlivosti, což ovšem není ochoten přijmout a požadované informace raději získá postupem dle zákona o svobodném přístupu k informacím; k uvedenému stěžovatelka navrhla provedení důkazu Jabloneckým měsíčníkem z dubna 2016. Stěžovatel svým jednáním podle názoru stěžovatelky nesledoval účel zákona o svobodném přístupu k informacím, ale zjevně zneužíval práva na informace (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74). Dle názoru stěžovatelky její hospodaření s veřejnými prostředky může být kontrolováno jinými dostupnými prostředky.

[20] Stěžovatelka dále upozornila na skutečnost, že stěžovatel všechny aktivity činí jako opoziční zastupitel či ve prospěch politického hnutí Změna pro Jablonec. Pokud jako zastupitel využíval postupu dle zákona o svobodném přístupu k informacím, obcházel zákon, neboť měl postupovat dle § 82 písm. c) zákona o obcích. Stěžovatelka proto nemůže být v nyní projednávané věci ani pasivně hmotně právně legitimována.

[21] Stěžovatelka také namítá, že krajský soud se dopustil procesního pochybení, neboť nevyzval Statutární město Jablonec nad Nisou, aby bylo osobou zúčastněnou na řízení, neboť může být napadeným rozsudkem poškozeno poklesem hodnoty svého majetku a finanční návratností kapitálových investic do stěžovatelky, pokud bude stěžovatelka nucena informace vydat.

[22] Stěžovatelka nesouhlasí ani se závěrem krajského soudu o náhradě nákladů řízení. V napadeném rozsudku krajský soud uvádí, že přiznává stěžovateli náhradu nákladů řízení za pět úkonů právních služeb, ale v jejich výčtu uvádí pouze čtyři takové úkony. Podle stěžovatelky mělo být rovněž zohledněno, co již nebylo ze strany stěžovatele účelným uplatňováním práva. Stěžovatelka v této souvislosti zdůraznila, že stěžovatel nebyl ve věci zcela úspěšný, neboť nebylo vyhověno jeho návrhu na zveřejnění smlouvy.

[23] Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalobce, žalované a osoby zúčastněné na řízení ke kasačním stížnostem

[24] Stěžovatel k tvrzení stěžovatelky ohledně konkurenčního prostředí odkázal na svou repliku ze dne 11. 7. 2016 z řízení před krajským soudem, v níž uváděl, že za relevantní trh z pohledu činnosti stěžovatelky lze považovat rozvodné tepelné sítě v jejím vlastnictví. Vzhledem k tomu, že v rámci tohoto trhu nepůsobí žádný jiný dodavatel tepelné energie a případný vstup dalšího dodavatele je značně nepravděpodobný, nelze podle stěžovatele hovořit o konkurenčním prostředí.

[25] Dle názoru stěžovatele není rovněž přiléhavý odkaz stěžovatelky na nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS. IV. 1146/16. Závěry v něm uvedené nelze aplikovat na stěžovatelku, která je stoprocentně vlastněna samosprávným územním celkem, a proto musí být považována za povinný subjekt dle zákona o svobodném přístupu k informacím.

[26] Tvrzení stěžovatelky o zneužití práva na informace a postavení zastupitele není dle stěžovatele podloženo žádným jeho konkrétním jednáním. Navíc tato tvrzení nemají význam pro řízení o kasační stížnosti a stěžovatelka je ani neuplatnila v řízení před krajským soudem. Skutečnost, že stěžovatel je zastupitelem Statutárního města Jablonec nad Nisou, jej nezbavuje práva žádat o informace dle zákona o svobodném přístupu k informacím. Jedná se o výkon jeho práva, nikoli o jeho zneužívání. Jestliže měla stěžovatelka za to, že žádost stěžovatele má být posuzována podle § 82 písm. c) zákona o obcích, měla tak učinit sama (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2010, č. j. 2 Ans 7/2010 - 175, publ. pod č. 2165/2011 Sb. NSS, ze dne 19. 2. 2013, č. j. 8 Aps 5/2012 - 47, publ. pod č. 2844/2013 Sb. NSS). K odkazu stěžovatelky na publikovaný článek stěžovatel uvedl, že z žádného jeho jednání nevyplývá poškozování zájmů stěžovatelky.

[27] Rovněž argumentaci stěžovatelky, že by poskytnutou informaci chtěl ekonomicky využít, považuje stěžovatel za ničím nepodloženou. Není podnikatelem se shodným předmětem činnosti a stěžovatelce nekonkuruje ani konkurovat nehodlá. Dále uvedl, že hodnota požadované informace s postupem času klesá, neboť po realizaci smlouvy nebude možné již cokoliv změnit.

[28] Stěžovatel nesouhlasí s tvrzením, že odmítl místo v dozorčí radě stěžovatelky, neboť nechtěl zachovávat mlčenlivost. Tato tvrzení jsou nepravdivá a nesouvisí s předmětem řízení o kasační stížnosti. Stěžovatelka k tomu rovněž nepředložila žádné důkazy. Uvedené místo bylo ostatně stěžovateli nabídnuto jen účelově poté, co byl koalicí odmítnut odborník navržený politickým seskupením, jehož je stěžovatel členem.

[29] Stěžovatelka ke kasační stížnosti stěžovatele uvedla, že se plně ztotožňuje s právním hodnocením krajského soudu, že krajské soudy nejsou vždy povinny postupovat dle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, jestliže žalobě vyhovují (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2014, č. j. 6 As 140/2013 - 155).

[30] K možnosti aplikace rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2010, č. j. 2 Ans 7/2010 - 175, publ. pod č. 2165/2011 Sb. NSS, stěžovatelka konstatovala, že v tehdy projednávané věci se posuzovalo právo na informace dle § 17 písm. k) zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon),

v relevantním znění, který neobsahoval speciální úpravu k zákonu o svobodném přístupu k informacím. V nyní projednávané věci však zákon o obcích ve svém § 82 písm. c) obsahuje takovou speciální úpravu, která upravuje právo určitého subjektu – zastupitele obce, který má oproti veřejnosti zvláštní postavení. Povinné subjekty v jednotlivých případech jsou odlišné. Dle § 82 písm. c) zákona o obcích je jím zaměstnavatel, dle zákona o svobodném přístupu k informacím je jím právnická osoba.

[31] Osoba zúčastněná na řízení se k podaným kasačním stížnostem nevyjádřila.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[32] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasačních stížností a shledal, že obě kasační stížnosti byly podány včas, neboť byly podány ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), jsou podány osobami oprávněnými, neboť stěžovatelé byli účastníky řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a každý z nich je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[33] Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasačních stížností a v rámci uplatněných důvodů. Přitom zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[34] Kasační stížnosti stěžovatele ani stěžovatelky nejsou důvodné.

[35] Nejvyšší správní soud se nejprve ke kasačním námitkám stěžovatelky zabýval otázkou, zda lze stěžovatelku podřadit pod „veřejnou instituci“ ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Vyřešení povahy stěžovatelky je pro posouzení nyní projednávané věci zásadní, neboť se od ní odvíjí její případná informační povinnost, jakož i pravomoc správních soudů o žalobě stěžovatele vůbec rozhodnout. Stěžovatelku totiž za správní orgán ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. obecně považovat nelze, toto postavení by jí náleželo právě jen v rámci rozhodování o žádostech v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2017, č. j. 6 As 43/2017 - 46).

[36] Dle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím jsou povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.

[37] Výkladem pojmu veřejná instituce se zabýval Ústavní soud pro účely zákona o svobodném přístupu k informacím (Nejvyšší správní soud poznamenává, že dřívější judikatura Ústavního soudu se zabývala výkladem pojmu „veřejná instituce hospodařící s veřejnými prostředky“. Zákonem č. 61/2006 Sb. účinným od 23. 3. 2006 byla z ustanovení § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím vypuštěna slova „hospodařící s veřejnými prostředky.“ Ústavní soud však sám dovodil použitelnost svého výkladu i na pojem „veřejná instituce“).

[38] Ústavní soud v nálezu ze dne 27. 2. 2003, sp. zn. III. ÚS 686/02 (N 30/29 SbNU 257), dospěl k závěru, že „*definiční znaky pojmu veřejná instituce [...] lze pak vymezit a contrario k pojmům státního orgánu, orgánu územní samosprávy a veřejnoprávní korporace. Z množiny veřejnoprávních subjektů za takové pak nutno považovat veřejný ústav a veřejný podnik, veřejné fondy a veřejné nadace. Jejich společnými znaky jsou veřejný účel, zřizování státem, kreování jejich orgánů státem, jakož i státní dohled nad jejich činností*“.

[39] Své závěry Ústavní soud následně rozvedl v nálezu ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06 (N 10/44 SbNU 129), v němž uvedl, že pokud usilujeme „*o vyřešení otázky, zda má ten který subjekt povahu veřejné instituce, je nutno přistoupit ke zkoumání jeho povahy. [...] Je tak třeba reflektovat skutečnost, že se v činnosti mnoha institucí prolínají aspekty soukromoprávní s veřejnoprávními a rozhodující pro kvalifikaci instituce jako veřejné či soukromé potom je, které aspekty převažují. Zařazení zkoumané instituce pod instituci veřejnou či instituci soukromou tak musí vyplývat z ‚převahy' znaků, jež jsou pro instituci veřejnou či soukromou typické. Lze si tak představit instituci, která kupříkladu v procesu svého vzniku (zániku) obsahuje soukromoprávní prvky, nicméně ostatní hlediska budou směřovat k závěru o její veřejnoprávní povaze. [...] Mezi relevantní hlediska pro určení, zda se jedná o instituci veřejnou či soukromou, patří tak dle přesvědčení Ústavního soudu nejen a) způsob vzniku (zániku) instituce (z pohledu přítomnosti či nepřítomnosti soukromoprávního úkonu), ale rovněž b) hledisko osoby zřizovatele (z pohledu toho, zda je zřizovatelem instituce jako takové stát či nikoli; pokud ano, jedná se o znak vlastní veřejné instituci), c) subjekt vytvářející jednotlivé orgány instituce (z toho pohledu, zda dochází ke kreaci orgánů státem či nikoli; jestliže ano, jde o charakteristický rys pro veřejnou instituci), d) existence či neexistence státního dohledu nad činností instituce (existence státního dohledu je přitom typická pro veřejnou instituci) a e) veřejný nebo soukromý účel instituce (veřejný účel je typickým znakem veřejné instituce). Prostřednictvím těchto kritérií je pak nutno zkoumanou instituci posuzovat a podle výsledku dojít k závěru o její veřejné či soukromé povaze.*“ Tímto rozhodnutím Ústavní soud vymezil kritéria, na základě kterých se hodnotí, zda se jedná o instituci soukromou, nebo veřejnou. Pro hodnocení instituce jako veřejné nebo soukromé je tedy stěžejní, zda u ní převažují znaky typické pro soukromou, nebo veřejnou instituci.

[40] Na závěry Ústavního soudu navázala judikatura zdejšího soudu. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 5. 2008, č. j. 8 As 57/2006 - 67, publ. pod č. 1688/2008 Sb. NSS, aplikoval kritéria vymezená Ústavním soudem, přičemž vliv státu na činnost posuzovaného subjektu postavil na roveň ingerenci ze strany územních samosprávných celků a dodal, že v případě veřejných institucí se jedná o skupinu subjektů odvozujících své postavení do značné míry od dalších kategorií povinných subjektů podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, tedy od státních orgánů, územních samosprávných celků či jejich orgánů. Nejvyšší správní soud rovněž „dohled“ ve smyslu citovaného nálezu Ústavního soudu rozšířil z typicky vrchnostenské kontroly též na „*dohled, který může konkrétní subjekt [...] vykonávat ve vztahu ke konkrétnímu jinému subjektu [...], byť i na základě předpisů soukromého práva, např. obchodního.*“

[41] Z kritérií vymezených Ústavním soudem při posuzování povahu subjektu jako veřejné instituce Nejvyšší správní soud vycházel rovněž ve svých dalších rozhodnutích (srov. např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 15. 10. 2010, č. j. 2 Ans 7/2010 - 175, publ. pod. č. 2165/2011 Sb. NSS, ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 114/2011 - 121, publ. pod č.

2494/2012 Sb. NSS, ze dne 28. 3. 2013, č. j. 9 As 60/2012 - 62, ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 As 137/2012 – 52, či ze dne 10. 10. 2013, č. j. 9 As 79/2013 - 24).

[42] V rozsudku ze dne 16. 3. 2016, č. j. 2 As 155/2015 - 84, č. 3405/2016 Sb. NSS, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že právě efektivní ovládání akciové společnosti státem je nutno považovat za nejvýznamnější kritérium pro podřazení tohoto soukromoprávního subjektu pod pojem veřejná instituce. Ústavní soud však nálezem ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16, uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu spolu s jemu předcházejícím rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 4. 2015, č. j. 7 A 251/2011 – 125, zrušil. Ústavní soud v citovaném nálezu vyslovil, že *„[p]ovahu veřejné instituce ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím naopak v žádném případě nelze přiznat obchodní společnosti, jejíž postavení se řídí zákonem o obchodních korporacích (dříve obchodním zákoníkem), pokud by stát, územně samosprávný celek nebo jiný povinný subjekt podle zákona o svobodném přístupu k informacím nebyly jejími jedinými společníky, případně pokud by všichni její společníci nesestávali z těchto subjektů.“*

[43] Nejvyšší správní soud na podkladě citované judikatury v nyní projednávané věci přistoupil k posouzení, zda stěžovatelka je veřejnou institucí ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Zdejší soud přitom zdůrazňuje, že není důležité, zda jsou splněny výše popsané znaky kumulativně, ale jestli znaky charakterizující veřejnou instituci u žalované převažují či nikoliv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2013, č. j. 9 As 60/2012 - 62).

[44] Z výpisu z obchodního rejstříku stěžovatelky plyne, že stěžovatelka vznikla jako akciová společnost dne 7. 12. 1994 pod obchodní firmou „Jablonecká teplárenská a realitní, a.s.“. Z notářského zápisu ze dne 25. 10. 1994, N 38/94, a zakladatelské smlouvy ze dne 25. 10. 1994 plyne, že stěžovatelka byla založena Statutárním městem Jablonec nad Nisou spolu s dalšími dvěma subjekty soukromého práva, přičemž Statutární město Jablonec nad Nisou bylo většinovým akcionářem stěžovatelky. Od 8. 8. 2013 byla změněna obchodní firma stěžovatelky na „Jablonecká energetická a.s.“ a zároveň se Statutární město Jablonec nad Nisou stalo jejím jediným akcionářem.

[45] Na základě právě uvedeného je zřejmé, že stěžovatelka je osobou soukromého práva. Je ovšem nutné připomenout, že samotná skutečnost, že stěžovatelka je osobou soukromého práva, ji samo o sobě ještě nevylučuje z okruhu povinných osob ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť je potřeba zhodnotit další definiční znaky, dle kterých se hodnotí soukromá či veřejná instituce (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2008, č. j. 8 As 57/2006 - 67, publ. pod č. 1688/2008 Sb. NSS).

[46] Nejvyšší správní soud konstatuje, že zakladatelem stěžovatelky nebyl pouze samosprávný celek, ale mezi tyto subjekty patřily rovněž osoby soukromého práva. Ode dne 8. 8. 2013 je však Statutární město Jablonec nad Nisou jediným akcionářem stěžovatelky a s ohledem na to, že žádost stěžovatele byla podána až dne 1. 9. 2015, má tato skutečnost vliv na posouzení dalších definičních znaků stěžovatelky jako veřejné instituce.

[47] K dalšímu definičnímu znaku je nutno uvést, že stěžovatelka je akciovou společností, na kterou se plně vztahují ustanovení zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), v relevantním znění, a to také v oblasti vytváření jejích orgánů. Statutární město Jablonec nad Nisou jako jediný akcionář stěžovatelky tak bezpochyby vytváří orgány stěžovatelky, čímž naplňuje jeden ze znaků veřejné instituce.

[48] Definiční znak veřejného dohledu Nejvyšší správní soud vykládá také způsobem, že se nemusí nutně jednat o vrchnostenskou kontrolu, typickou pro oblast veřejného práva, nýbrž rovněž o dohled, který může stát (popř. územní samosprávný celek nebo obec) vykonávat ve vztahu ke konkrétnímu jinému subjektu též na základě předpisů soukromého práva, např. dříve zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, a nyní zákona o obchodních korporacích (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2008, č. j. 8 As 57/2006 - 67, publ. pod č. 1688/2008 Sb. NSS). Vzhledem k tomu, že je Statutární město Jablonec nad Nisou jediným akcionářem stěžovatelky a vytváří její orgány, je nepochybné, že v důsledku toho nad ní rovněž vykonává faktický veřejný dohled. Je tedy zjevné, že také tato podmínka pro hodnocení stěžovatelky jako veřejné instituce je splněna.

[49] Z výpisu z obchodního rejstříku stěžovatelky dále plyne, že hlavním předmětem jejího podnikání je mimo jiné výroba a rozvod tepla. Tato činnost nepochybně spočívá v uspokojování potřeb veřejnosti, jakkoli je cílem akciové společnosti dosažení zisku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2013, č. j. 9 As 60/2012 - 62). Již v rozsudku ze dne 29. 5. 2008, č. j. 8 As 57/2006 - 67, publ. pod č. 1688/2008 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud dovodil, že *„obec, která je základním územním samosprávným společenstvím občanů (§ 1 zákona o obcích) a veřejnoprávní korporací s vlastním majetkem (§ 2 odst. 1 zákona o obcích) pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a při plnění svých úkolů chrání veřejný zájem (§ 2 odst. 2 zákona o obcích). Mimo jiné ochrana veřejného zájmu by tedy měla být vždy přítomným prvkem činnosti obce.“* Veřejný zájem je tedy dán nepochybně v tom, aby měli občané města zajištěny dodávky tepla. V tomto ohledu tak stěžovatelka splňuje další ze znaků veřejné instituce. Nejvyšší správní soud rovněž poznamenává, že veřejný zájem v nyní projednávané věci vyplývá také ze zákonné úpravy, neboť dle § 3 odst. 2 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), v relevantním znění, se přenos elektřiny, přeprava plynu, distribuce elektřiny a distribuce plynu, uskladňování plynu, výroba a rozvod tepelné energie uskutečňují ve veřejném zájmu.

[50] Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud konstatuje, že u stěžovatelky převažují znaky veřejné instituce; je tedy nutné ji považovat za povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Nejvyšší správní soud podotýká, že na nyní posuzovanou věc nelze vztáhnout závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16. Ve věci posuzované Ústavním soudem v citovaném nálezu totiž nebyl stát jediným akcionářem společnosti, ale spolu s ním byly akcionáři rovněž další subjekty soukromého práva. Ústavní soud proto konstatoval, že v případě, že společníkem akciové společnosti či jiné obchodní společnosti nejsou pouze povinné subjekty dle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, nemá tento subjekt povahu veřejné instituce. V nyní projednávané věci je ovšem jediným akcionářem

stěžovatelky Statutární město Jablonec nad Nisou, čímž se tato věc odlišuje od věci řešené Ústavním soudem. Závěry krajského soudu tedy nejsou v rozporu ani s citovaným nálezem Ústavního soudu a nedošlo v tomto směru ani k porušení čl. 11 Listiny základních práv a svobod, jak namítá stěžovatelka.

[51] Nejvyšší správní soud se dále zabýval ke kasačním námitkám stěžovatele otázkou, zda se krajský soud vypořádal s návrhem stěžovatele na postup dle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. K tomu zdejší soud uvádí, že se uvedenou otázkou krajský soud zabýval v závěru napadeného rozsudku, přičemž dospěl k závěru, že nejsou splněny podmínky pro tento postup. Nelze tedy přisvědčit stěžovateli, že se krajský soud jeho žalobním návrhem nezabýval; rozsudek krajského soudu je v tomto směru přezkoumatelný.
[52] Stěžovatel v kasační stížnosti dále předesílal důvody, pro které mělo být jeho návrhu na postup dle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím vyhověno.

[53] Dle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím při soudním přezkumu rozhodnutí o odvolání na základě žaloby podle zvláštního právního předpisu soud přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí žádosti, soud zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout.

[54] V rozsudku ze dne 31. 7. 2006, č. j. A 2/2003 - 73, publ. pod č. 1469/2008 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„[e]xistence § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím se totiž zjevně vymyká koncepci správního soudnictví v České republice. (...) Zařazení ustanovení bylo vyvoláno potřebou reagovat na praxi některých správních orgánů, které kasačního principu při soudním přezkumu zneužívaly k tomu, že informace opakovaně, a to i po prohraných soudních sporech, neposkytly a informaci vždy znovu odepřely pouze s pozměněným právním odůvodněním.“* K tomu srov. také např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2011, č. j. 1 As 95/2010 – 240, publ. pod č. 2351/2011 Sb. NSS.

[55] Výkladem citovaného ustanovení se zdejší soud zabýval také v rozsudku ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 As 28/2010 - 86, publ. pod č. 2128/2010 Sb.NSS, v němž konstatoval následující: *„Úkolem soudu samozřejmě není, aby aktivně vyhledával důvody pro odmítnutí žádosti či nahrazoval důvody rozhodnutí o odmítnutí žádosti, jestliže důvody uvedené v rozhodnutí povinné osoby neobstojí (viz bod 21 rozsudku NSS ze dne 24. 3. 2010, čj. 1 As 8/2010 - 65 ve věci Oživení, o. s.). Pokud však soud postupuje dle § 16 odst. 4 věty druhé zákona o svobodném přístupu k informacím, musí zvážit, zda prima facie není dán některý z dalších důvodů pro odmítnutí žádosti. Pokud by tomu tak bylo, nemohl by zrušit obě správní rozhodnutí a nařídit povinné osobě poskytnout informaci žadateli (tj. postupovat dle § 16 odst. 4 věty druhé zákona o svobodném přístupu k informacím), nýbrž by mohl toliko rozhodnutí zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, event. odst. 3 s. ř. s.), v němž by povinná osoba zpravidla žádost opětovně odmítla, tentokrát však ze správného důvodu.“* Soud tedy zhodnotí, zda obstojí důvody pro odmítnutí žádosti, a pokud ne, zkoumá, zda nemohou existovat jiné důvody, které by odůvodňovaly odmítnutí žádosti. Nezabývá se přitom detailně existencí jiného důvodu pro odmítnutí žádosti. Zkoumá tyto důvody pouze *prima facie*. Zváží tedy, zda by jiný důvod pro odmítnutí žádosti mohl být dán, a jestliže dospěje

k závěru, že tento důvod je dán, nemůže postupovat dle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť je na místě postupovat dle § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s., a to zrušit napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému, resp. správnímu orgánu, který rozhodoval ve druhém stupni, k dalšímu projednání.

[56] Stěžovatelka a následně dozorčí rada stěžovatelky ve svých rozhodnutích dospěly k závěru, že část požadovaných informací nelze poskytnout vzhledem k tomu, že se jedná o obchodní tajemství, ke kterému vykonává právo stěžovatelka.

[57] Podle § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník"), obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení. Podle § 9 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím platí, že je-li požadovaná informace obchodním tajemstvím, povinný subjekt ji neposkytne. Obchodní tajemství tak představuje právně kvalifikovanou výjimku z práva na informace a svobodného přístupu k nim. Podle § 9 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím se však v případě využívání veřejných prostředků nepovažuje za porušení obchodního tajemství, pokud povinný subjekt poskytne informace o rozsahu a příjemci těchto prostředků.
[58] Krajský soud v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že „*informace obsažené ve smlouvě, o které žalovaná výslovně opřela svoje rozhodnutí neposkytnout převážnou většinu obsahu smlouvy, nesplňuje zákonné znaky obchodního tajemství vykonávaného žalovanou*", neboť chybí jeden z pojmových znaků obchodního tajemství dle § 504 občanského zákoníku, a to, že se jedná o běžně nedostupnou skutečnost. Krajský soud k uvedenému závěru dospěl poté, co doplnil dokazování o informace, které publikovala sama stěžovatelka na svých internetových stránkách, a konstatoval, že stěžovatelka pravidelně veřejnost informuje o revitalizaci soustavy zásobování tepelnou energií. Krajský soud v této souvislosti podrobně rozvedl, že tyto informace obsahují nejen rozdělení projektu revitalizace soustavy zásobování tepelnou energií na etapy a konkrétní místa, která jsou revitalizací dotčena, ale také obsahují konkrétní informace o způsobu financování tohoto strategického programu. Krajský soud tedy konstatoval, že informace týkající se strategického projektu revitalizace, budoucího podnikatelského směřování stěžovatelky, jakož i financování investic do soustavy zásobování tepelnou energií také bankou ze směnečného programu, se sice týkají stěžovatelky jako podnikatelky, přičemž stěžovatelka rovněž vyjádřila vůli, aby celá smlouva, jakož i další dokumenty, tvořila obchodní tajemství. Nicméně nebyl naplněn znak běžné nedostupnosti, neboť stěžovatelka informace uvedeného typu běžně zpřístupňuje. S uvedeným hodnocením se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

[59] Nejvyšší správní soud v této souvislosti dále konstatuje, že stěžovatelka v souladu s § 15 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím označila sama sebe jako osobu vykonávající právo k obchodnímu tajemství. Otázkou, zda k tomuto právu vykonává právo rovněž osoba zúčastněná na řízení, se stěžovatelka blíže nezabývala, neboť uvedené posouzení bylo dle jejího názoru nadbytečné. Stěžovatelka pouze uvedla, že informace obsažené ve smlouvě jsou osobou zúčastněnou na řízení považovány za důvěrné (článek 19.11 smlouvy) a lze proto usuzovat, že také osoba zúčastněná na řízení může dané informace považovat za obchodní tajemství.

[60] Ve shodě s krajským soudem Nejvyšší správní soud uvádí, že střet práva na informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím a povinnosti mlčenlivosti, která je uložena zvláštními předpisy, upravuje § 19 zákona o svobodném přístupu k informacím ve prospěch práva na informace. Podle uvedeného ustanovení totiž umožnění přístupu k informacím nebo poskytnutí informací za podmínek a způsobem stanoveným tímto zákonem není porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost uložené zvláštními zákony. V této souvislosti krajský soud rovněž správně dovodil, že důvodem pro neposkytnutí informace nemůže být ani povinnost mlčenlivosti převzatá povinným subjektem smluvně, přičemž povinnost mlčenlivosti spojená s bankovním tajemstvím dle § 38 odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, stíhá pouze banku – osobu zúčastněnou na řízení, a nikoli stěžovatelku (v podrobnostech odkazuje zdejší soud na podrobnou argumentaci uvedenou v rozsudku krajského soudu, s níž se ztotožňuje).

[61] Krajský soud ovšem při úvaze o možné aplikaci § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím dospěl k závěru, jemuž Nejvyšší správní soud přisvědčuje, že s ohledem na obsah smlouvy o směnečném programu není vyloučeno, aby některé její části obsahovaly skutečnosti, které tvoří obchodní tajemství, k němuž vykonává právo osoba zúčastněná na řízení - Komerční banka, a.s. (např. výše úrokové sazby a sjednaných poplatků, algoritmus stanovení cen poskytnuté bankovní služby atd.). Uvedená otázka ovšem nebyla stěžovatelkou nijak posuzována; její rozhodnutí je v tomto směru nepřezkoumatelné. Nejvyšší správní soud k tomu konstatuje, že za daného stavu krajský soud nemohl *prima facie* uzavřít, že se v případě některých částí dotčené smlouvy nemůže jednat o obchodní tajemství, ke kterému vykonává právo osoba zúčastněná na řízení, a nebylo proto ani na místě, aby postupoval dle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím.

[62] Krajský soud tedy vzhledem k uvedenému nepochybil, pokud nezvolil postup dle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím a nenařídil stěžovatelce požadované informace stěžovateli poskytnout. Nejvyšší správní soud pak v této souvislosti dodává, že podle § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Z uvedených důvodů by tedy již bylo nadbytečné, aby se zdejší soud zabýval tvrzeními stěžovatele o postupu stěžovatelky po vydání napadeného rozsudku a k tomu prováděl stěžovatelem navržené důkazy.

[63] Stěžovatelka dále nesouhlasila se závěrem krajského soudu, který podle jejího názoru vyslovil, že zajištění investiční zakázky revitalizace soustavy zásobování tepelnou energií stěžovatelkou bylo činěno veřejnou zakázkou. K této námitce Nejvyšší správní soud konstatuje, že v napadeném rozsudku krajský soud uvedl, že *„[d]ovozoval – li žalobce souhlas banky se zveřejněním informací obsažených v předmětné smlouvě z účasti na výběrovém řízení, v němž byl vybrán bankovní subjekt k financování zamýšlené revitalizace soustavy zásobování tepelnou energií žalované, na podkladě závěrů Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 14. 8. 2014, č. j. 10 As 59/2014 - 41, pak soud uvádí, že předmětný rozsudek se dotýkal přímo poskytnutí samotné nabídky přihlášené do výběrového řízení vyhlášeného územní korporací, nikoli celé podoby následně uzavřeného smluvního vztahu.“* Z uvedeného plyne, že krajský soud neshledal citovaný rozsudek přiléhavý na nyní projednávanou věc.

Ohledně veřejné zakázky tedy nečinil skutková zjištění, která namítá stěžovatelka. Kasační námitka proto není důvodná.

[64] K námitce stěžovatelky, že stěžovatel měl postupovat dle § 82 písm. c) zákona o obcích, zdejší soud nejprve uvádí, že stěžovatelka je žalovanou stranou, která v kasační stížnosti může uplatňovat jakékoliv důvody bez ohledu na to, jakou procesní obranu uplatnila v řízení před krajským soudem. Nedopadá na ni tedy omezení dle § 104 odst. 4 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2008, č. j. 1 Ans 5/2008 - 104).

[65] Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že skutečnost, že stěžovatel je zastupitelem Statutárního města Jablonec nad Nisou a že mu rovněž svědčí právo postupovat dle § 82 písm. c) zákona o obcích, jej nevylučuje z uplatnění práv dle zákona o svobodném přístupu k informacím. V této souvislosti lze přiměřeně odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2017, č. j. 3 As 193/2014 – 37, podle něhož každý bez ohledu na to, zda je oprávněn nahlédnout do správního spisu dle § 38 odst. 1 a 2 správního řádu, může žádat o informaci, která je součástí správního spisu, podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Tím spíše tedy může o poskytnutí informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím požádat osoba uvedená v § 82 písm. c) zákona o obcích (člen zastupitelstva obce); uvedené ustanovení tomu nijak nebrání. Z judikatury Nejvyššího správního soudu ostatně plyne, že rovněž v případě poskytování informací členům zastupitelstva obce podle § 82 zákona o obcích, je třeba použít procesní úpravu obsaženou v zákoně o svobodném přístupu k informacím (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2010, č. j. 2 Ans 7/2010 – 175, publ. pod č. 2165/2011 Sb. NSS, a ze dne 19. 2. 2013, č. j. 8 Aps 5/2012 – 47, publ. pod č. 2844/2013 Sb. NSS). Bylo tedy otázkou volby stěžovatele, podle kterého zákona bude při podání své žádosti postupovat. V projednávané věci je přitom ze žádosti ze dne 1. 9. 2015 nepochybné, že se jí stěžovatel domáhal právě poskytnutí informací ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, jakož i to, že jeho žádost byla určena stěžovatelce jako povinnému subjektu (srov. § 14 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím). Uvedenou námitku stěžovatelky tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

[66] Obecnou obavu stěžovatelky ohledně zneužití přístupu k informacím stěžovatelem pro ekonomické účely Nejvyšší správní soud nesdílí, a to vzhledem k omezením práva na informace zákonem (např. právě pro případ obchodního tajemství, jak bylo výše rozvedeno), přičemž stěžovatelka ani neuvedla, jak by vlastně měl stěžovatel tyto informace konkrétně ekonomicky zneužít. Tvrzení o využití informací stěžovatelem pro politické účely, neboť *„je opozičním zastupitelem“* pak není pro posouzení dané věci z pohledu zákona o svobodném přístupu k informacím relevantní, jak plyne již z výše uvedeného. Z uvedených důvodů tedy nebylo ani potřebné, aby byly provedeny důkazy navržené k prokázání těchto tvrzení stěžovatelky.

[67] Další kasační námitka stěžovatelky se týkala toho, že krajský soud nevyzval Statutární město Jablonec nad Nisou, zda bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, neboť rozsudkem krajského soudu mohlo být přímo zasaženo do jeho práv.

[68] Dle § 34 odst. 1 s. ř. s. jsou osobami zúčastněnými na řízení osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo

tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.

[69] Podle § 34 odst. 2 s. ř. s. navrhovatel je povinen v návrhu označit osoby, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, jsou-li mu známy. Předseda senátu takové osoby vyrozumí o probíhajícím řízení a vyzve je, aby ve lhůtě, kterou jim k tomu současně stanoví, oznámily, zda v řízení budou uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení; takové oznámení lze učinit pouze v této lhůtě. Současně s vyrozuměním je poučí o jejich právech. Obdobně předseda senátu postupuje, zjistí-li se v průběhu řízení, že je tu další taková osoba.

[70] Podle § 34 odst. 4 s. ř. s. soud usnesením vysloví, že ten, kdo se domáhá postavení osoby zúčastněné na řízení, a podmínky pro to nesplňuje, není osobou zúčastněnou na řízení.

[71] Institut osob zúčastněných na řízení má sloužit osobám, které nejsou účastníky řízení před krajským soudem, aby se tohoto řízení mohly také účastnit. Stěžovatelka ve vyjádření k žalobě ze dne 23. 5. 2016 navrhla, aby krajský soud vyzval Statutární město Jablonec nad Nisou dle § 34 s. ř. s., zda bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Na tomto místě je nutné podotknout, že krajský soud není povinen vždy vyzývat osobu, která byla označena jako osoba zúčastněná na řízení, zda bude chtít uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, a to v případě, je-li z povahy věci zjevné, že tato osoba nemůže být osobou zúčastněnou na řízení. Opačný postup by byl přepjatým formalismem (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 1 As 39/2004 - 75, publ. pod č. 1479/2008 Sb. NSS).

[72] Jak již bylo výše uvedeno, Statutární město Jablonec nad Nisou je jediným akcionářem stěžovatelky, což však bez dalšího neznamená, že poskytnutím požadované informace bude přímo zasaženo do jeho práv ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s. Je třeba rozlišovat mezi akcionářem a akciovou společností, neboť se jedná o dva rozdílné subjekty. Požadovaná informace (smlouva o směnečném programu) se Statutárního města Jablonec nad Nisou nijak přímo ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s. nedotýká, neboť není stranou dotčené smlouvy a nevznikají mu z ní jakákoliv práva či povinnosti. Případné „druhotné“dotčení práv je z hlediska citovaného zákonného ustanovení irelevantní.

[73] Z výše uvedeného je zřejmé, že nebylo povinností krajského soudu vyzvat Statutární město Jablonec nad Nisou ke sdělení, zda bude v projednávané věci uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení.

[74] K námitkám stěžovatelky, které se týkají rozhodnutí krajského soudu o náhradě nákladů řízení, Nejvyšší správní soud nejprve uvádí, že krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že náklady stěžovatele v řízení před krajským soudem byly tvořeny *„zaplaceným soudním poplatkem za žalobu dle příslušné položky sazebníku soudních poplatků ve výši 3000 Kč a odměnou právního zástupce za 5 úkonů právní služby ve výši 15 500 Kč [5 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), c) d), g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu – tedy za převzetí a přípravu zastoupení, další*

porada s žalobcem přesahující jednu hodinu před podáním druhé repliky, písemné podání druhé repliky, účast na jednání před soudem], náhradou hotových výdajů ve výši 1500 Kč (5 režijních paušálů po 300 Kč za 5 úkonů právní služby dle § 13 odst. 1, odst. 3 advokátního tarifu) a náhradou za promeškaný čas ve výši 600 Kč (strávený jízdami advokátkou k soudnímu jednání z Prahy do Liberce a zpět jedna v trvání celkem 3 hod., tedy za 6 započatých půlhodin v souladu s § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 advokátního tarifu). Odměnu za poradu s žalobcem před podáním repliky a podání repliky a tomu odpovídající náhradu hotových nákladů za tyto úkony právní služby nepovažoval soud za účelně vynaložené náklady žalobce, neboť skutečnosti uvedené v replice nepřinesly pro věc ničeho zásadního a nového a žalobci nic nebránilo, aby tyto skutečnosti uvedl již v žalobě, nikoli až v reakci na vyjádření žalované. …"

[75] Z uvedeného vyplývá, že krajský soud skutečně uvedl, že přiznává stěžovateli náhradu nákladů řízení za 5 úkonů právní služby, přičemž při výčtu těchto úkonů výslovně uvedl pouze čtyři tyto úkony. Ze soudního spisu, ale i z napadeného rozsudku je přitom zjevné, že krajský soud ve výčtu úkonů právní služby opomněl uvést podání návrhu ve věci samé (žaloby). Podání žaloby však spadá pod § 11 odst. 1 písm. d) zákona č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, v relevantním znění, na jehož ustanovení krajský soud odkazoval. Uvedené představuje pochybení krajského soudu, nicméně s ohledem na to, že podání žaloby představuje úkon, který stěžovatel zcela jistě v projednávané věci učinil, nelze v tomto pochybení bez dalšího spatřovat vadu, která by měla bez dalšího za následek nezákonnost výroku o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi stěžovatelem a stěžovatelkou.

[76] K otázce procesní úspěšnosti stěžovatele ve věci zdejší soud uvádí, že krajský soud žalobě stěžovatele vyhověl a rozhodnutí dozorčí rady stěžovatelky ze dne 14. 12. 2015, jakož i rozhodnutí stěžovatelky ze dne 23. 10. 2015 zrušil a věc vrátil stěžovatelce k dalšímu řízení. Krajský soud přitom z výše uvedených důvodů nepostupoval podle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím a nenařídil stěžovatelce poskytnout stěžovateli kopii předmětné smlouvy, jak též v žalobě stěžovatel požadoval.

[77] Ustanovení § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, ve znění zákona č. 61/2006 Sb., do soudního řízení správního vybudovaného na principu kasačním zavedlo prvky principu apelačního (viz rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2006, č. j. A 2/2003 - 73, publ. též pod č. 1469/2008 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 17. 1. 2008, čj. 5 As 28/2007 - 89 ve věci OSMPB, občanské sdružení, publ. též pod č. 1532/2008 Sb. NSS). Toto ustanovení zní: *„Při soudním přezkumu rozhodnutí o odvolání na základě žaloby podle zvláštního právního předpisu soud přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí žádosti, soud zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout."*

[78] Zatímco tedy § 78 odst. 3 s. ř. s. ponechává na úvaze soudu, zda spolu s rozhodnutím odvolacího správního orgánu zruší i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím žádný prostor pro úvahu soudu neposkytuje. Je-li splněna hypotéza § 16 odst. 4 věty druhé zákona o svobodném přístupu k informacím, je soud povinen rozhodnutí odvolacího správního orgánu i správního orgánu I. stupně zrušit a nařídit správnímu orgánu I. stupně poskytnout požadované informace. Tato povinnost soudu tedy vyplývá přímo ze zákona, což má ovšem rovněž za

následek, že v tomto směru není vázán žalobním návrhem (petitem). Povinnost nařídit správnímu orgánu I. stupně poskytnout požadované informace má tedy soud i v případech, v nichž se toho žalobce výslovně nedomáhá. Z uvedeného pak logicky vyplývá, že ve vztahu k uložení této povinnosti nelze ani hovořit o procesním úspěchu či neúspěchu žalobce (v projednávané věci stěžovatele). Úspěch žalobce (stěžovatele) se v takových případech odvíjí výlučně od skutečnosti, zda soud jeho žalobnímu návrhu na zrušení rozhodnutí žalovaného povinného subjektu o odmítnutí poskytnutí informací vyhověl či nikoli.

[79] Na základě výše uvedeného tedy Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel byl v řízení před krajským soudem plně úspěšný ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s.

VI. Závěr a náklady řízení

[80] Ze všech uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnosti stěžovatele ani stěžovatelky nejsou důvodné, a proto je v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[81] náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci neměl se svou kasační stížností úspěch žádný ze stěžovatelů; žádnému z nich proto právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo.

[82] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, popř. jí soud může na návrh z důvodů zvláštního zřetele přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. V daném řízení osoba zúčastněná na řízení neplnila žádné povinnosti, které by jí soud uložil, ani nenavrhla, aby jí bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení z důvodů zvláštního zřetele hodných.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 26. října 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu